

אחאכ יתר

דרך צלחת

אולי לא את רבים תעניין העובדה שבר מרוץ, שלישי של מר שרון (מימ) של מר פרוץ) - הפליג לחו"ל בשליחת א.ף. זה או אחר. לעומת זאת תעניין רבים העובדה שיוזם קניא, בן ה-21, שהוא ספק צייר ספק-סופר - מפליג לצרפת.

אילו אפשר היה לעבור בח צות תל-אביב בשעה 1 אחר הצות ולגרד ב"שפח" תל" את הרחובות -- אפשר היה להעלות חבורה נאה של 100-200 איש. זוהי אותה חבורה שמקומה לא יפקר בשום מסיבה או מסיבה הנערכת בשטחה של ישראל. בדרך כלל מכילה חבורה כזו 200 אנשי פלמ"ח, מהם 180 שהשתתפו בהפעלה, 190 שהשתתפו בקרבות הנגב, 170 שחקני להקות צבאיות, 160 ספנים ויורדיימם, 150 שחרו מפסטיבלים ושליחויות, 100 ציירים ו-100 משרורים וסופרים.

הם היו הראשונים

ב-21 לחודש אוגוסט שנת 1948 מה היה? היתה הפוגה (מס' 2). באותו יום עלו על הקרקע שני "שובים צעירים שבר" בות הימים נועדו להקרא בשם "ישובי כשלת". ורעין הערבית שעל הלבנוע ובלורה שעל גבול הלבנון קידמו בכרבה באותו יום את אנשי הפלמ"ח מחטיבת "יתפתח" שהלכו, כמו שאומרים אצלנו, "להמיר את הרובה במחרשה".

תמונת השכונ:

למזכירתו וביקש ממנה שתקנה. הוא עצמו נשאר עומד על רגל אחת כחסידה, והמשיך בשיחה. "יש לך חוש הומור", אמרתי, ועל כך השיב קנטור בו ברגע: "שטויות, למדתי זאת בישראל: צנע, יקירי, צנע". בתוך תריסר הבדיחות בנוסח קנטור על ישראל (דב יוסף, צנע וכו') שמעתי דבר מענין על שיחתו עם ראש הממשלה. "אמרתי לו (לבן-גוריון) כי "קול ישראל" אינו שווה הרבה, וכי ישראל איננה אנגליה, אשר בה מכסה קופת המלוכה את הוצאות

ארי קנטור

חור בגרב 30" מיליון מאינים תחנת השדרה. (הפעם לא היתה זו הלצה...) לכן יש צורך להעמיד את הרדיו בישראל על בסיס מסחרי כדוגמת אמריקה". אגב, הכניית כאלה כבר הוגשו כמה פעמים לממשלה והיא דחתה אותן). לדברי קנטור אמר בן גוריון שהוא יחשוב על כך. (אנכי יכול לתת כבר עתה את התשובה).

והנה אשר חושב ארי קנטור על ישראל. דברים אלה עומד הוא להשמיע בתכניותיו הפופולריות בתחנות הרדיו. צבא ההגנה לישראל, אומר קנטור, דומה מאד לצבא האמריקאי. זהו צבא הגנה בלי נטיות להתקפת הוולט, צבא בלי רמאות. אומר את אשר הוא חושב, במלחמת השחרור וקטו אמנם מפקדי ישראל בשיטה איסטרטגית יהודית: כי כאשר לא היתה לחיילות תחמושת - ירו בלי הרף, כדי שהאויב יחשוב כי יש להם תחמושת למכ" ביר. והנה בדיחה, שקנטור מפיץ על רוח הדימוקרטיה בצבא ישראל: עומד לו אלוף ברחוב והנה עובר על פניו חייל פשוט ואינו מצדיע. קורא לו האלוף ואומר: "מה פירוש הדבר?" "משיב הטוראי: "לא שמתי לב שאתה עומד כאן". אומר האלוף בשמי חה רבה: "אם כך, אני שמח מאד. חשבי תי שאתה כועס עלי".

תמונת השכונ:

צלמנו שמצא את התימני עובד במנפיקסיעים השמרי בעבודות הכשרה של הקק"ל ב"סוכמתא עלית" אשר בגליל המרכזי, אומר: "הוא הפתגם למכונת הדישה במהירות מפתיעה. הוא מפעיל אותה כמומחה וותיק. יש והיא מזוז את חוד המקרה, בשעה שהוא עובד בעוצמתו העצומה, ברגליו!"

הרוצים להשתלט על המסחר כולה. נותן מנוח. ומה גם כשלאמתו של דבר קנה מרכזי הקואופרציה את מלון "גדנסק", אחד מבתי העסק הוותיקים בארץ, והמשביר המרכזי בונה "ברציונות" בית מסחר גדול בככר דינגוף ופוחת עסקים חדשים בכל רחבי המדינה, מדוע לא יקנו באמת את כל החנויות המרכזיות בת"א? וכך נולד הפיל ז. א. "הפיל" ממש.

יצא בעל העסק לחו"ל (לשוויץ) על מנת להתרפא - יבויאי מר את העי-סק. למי? למי אם לא ל"המשביר" המרכזי? בכמה? אחד יודע על מאתיים אלף, השני על רבע מיליון, השלישי על חצי מיליון והרביעי... יודע "ממקור מהימן" שכספים שולמו בדולרים, דווקא בציריך, והעיר הולכת על גלגלים. בינתיים החליט בתל-המפעל לעשות תיקון כללי בחנות מהל-אביב. וזאת היתה כבר "הוכחה" ל"יודעי דבר". "וכי בשאל מה עישים תיקונים בימים טרופים אלה, כשאין מסחר בנעללים - ענו - אם לא בשביל בעל-הבית ה"דש"? בא חמישי וסיפר, שבמו עיניו-נוכח בממירת החיילה ברמת-גן, בכלל היה שמת.

החלים בעל העסק וחזר ארצה. כשהוא יורד מהאניה, גודע לו (כך הוא סיפר), שאין לו כבר צסק יאין לו חוילה. מה - קורא הוא - האמחה, או שמא עשתה מפ"ם מהפכה? ולאור מחאה התקין מעל לחנות פיל חדש, מואר באור גיאון. ועל "הפיל" מטיילים זבובים...

בעיני גדול השונדריים

אשר ראה, שמע והבין ארי קנטור בביקורו במדינת ישראל עלול, כמובן, לענין בראש וראשונה את הקהל באמריקה. כמה מהערותיו שדצלחתי לקלוט בשיחה אתו עלולות לעורר התפרצויות צחוק גיליות בשידוריו (קנטור מתחיל עתה בתכניותיו) אולם בכמה ממסקנותיו של קנטור, גם כשחקן וגם כאורחנו הרציני, עלול דוקא הקורא הישראלי למצוא ענין. סופר "העולם הזה" בניריוק מוסר לנו על כך:

פגשתי במלון "ולדורף אסטוריה" ומיד התפתחה בינינו שיחה, כאילו היינו ידידים ותיקים מזה שנים רבות. הרגשתי את ההבדל הגדול בין גישתו של אדם "מפור" סם" לזולתו בארצנו לבין גישתו של אדם אידו עם מיליונים לזולתו באמריקה. אין סוד על כל המציג את עצמו כישראלי כובש את לבו של קטור, ביחוד עתה, כשהוא חש את עצמו ישראלי (יותר בזכות סירונו בארץ שארץ שלשה שבועות מאשר בזכות המיליונים שהוא אוסף) אולם הדבר שקירב אותנו מיד (ולא מעט הש"ת הוממתי עליו) אירע באופן פתאומי ומפתיע. בתוך השיחה נתן קנטור מבט ברגליו השמאלית וגיללה חור בגרב. מבלי להסס רגע הסיר קנטור את הגרב מרגלו, קרא

נה אוכלוסיה יהודית וערבית". הכרוז, הי-מכיל שורה ארוכה של משפטים שסגנונם איננו סימפטי דוקא (אותו נוסח המתחיל ב"תחי" ונגמר בסימן קריאה...) מסתיים בקריאתה צעה, שאותה כבר שמענו אי פעם: "תחי הסתדרות לכל פועל בישראל כאשר הוא פועל ללא הפליה לאומית". במלים אחרות: המדובר כאן בדימוקרטיה ואין עוצרים במדינה אנשים על שדוגלים הם ברעיון זה. מול הוא שהמחוקק נתן הוראות לשלטון שכל כרוז חייב לשאת שורה אחת המספרת היכן נדפס...

7000 מלים

שבעה ימים עשה בארץ קונטין ריינולדס המפורסם, שבא הפעם בשליחת השבועון "לוק", (התפרצה: שלשה מיליון אכס"מ פלוריס), כדי לכתוב מאמר מיוחד על צבא ישראל. ריינולדס הספיק להיפגש כאן עם ראש הממשלה, שרים, ראשי הצבא, לבקר במחנות אימונים, לסייר לאורך הגבולות של המדינה וכיוצא.

ביום השביעי, אחרי ארוחת הערב, ביקש מהמלצר במלון "קטה דן" שיביא לחדרו קומקום קפה שחור. וכאשר עלה השחר היה מוכן הסיפור בן 7000 המלים. בעוד שלשה שבועות יקראו למעלה מעשר מיליון איש את אשר חושב ריינולדס, בעל העין החדה, על הכוח הצבאי של ישראל. כאשר ריינולדס כותב על נושא מסוי, ים, לא זו בלבד שהחומר היוצא מתחת עטו נקרא כרומון בלשי, אלא שיש בו "אקטואליות"... העולם רוצה עתה לדעת

קונטין ריינולדס

מה כחה של ישראל, מהו אופיו של הצבא הזה, שיצר לפני שלש שנים אגדה בקיצור - עם מי יש לנו ענין, במקרה שמשוהו "יתרחש" כאן, בחלק הזה של העולם...

כחדשים לפני פרוץ מלחמת קוריאה יצא מאילפני הוליווד ("אוניברסל") סרטו החדש של ריינולדס - "מותו של חלום". סרט על הסכנה הנשקפת לשלום העולם. סרט מראה לנו קטעים מהמלחמות מאז סכרד ועד למלחמת סין בזמן האחרון. בסיומו מצביע ריינולדס בפירוש על קר ריאה. "מי עתה בתור?" ושאלת השאלה והתשובה היא ממש כך - "ועתה קר ריאה". ישבנו עם מחבר "הפצויעים לא ועקו" ו"המסך עולה" על מרפסת "קטה דן" ושאלנוהו בתמימות: "כיצד ידעת על הסופר בעל הגוף האתלטי העלה חיוך על פניו הרחבים: "פשוט מקרה. חשבתי לי: היכן עוד יכולה. להתלקח האש? נו, והיה לי מול...". לשאלה אחרת על המתרחש בסרט הזה המוצג עתה באמריקה, השיב ריינולדס: "אינני יכול להגיד, לא ראיתי את הסרט". והוא מסיף בצחוק מהדהד: "אני רק מחבר את הסרטים, אך אינני רואה אותם על הבד"...

"פיל" הוליד זבוב

לפחד שבע עינים" ובנסיבות אלה הופך זבוב לפיל, אבל תל-אביב קרה ההיפך: "הפיל" הוליד זבוב. לאחר צו הקיצוב המפורסם, חלה פירצה רצינית במערכת הכלכלית של הוימה הפרטית. כאשר נשמעה בשביתת העובדים אזהרה ברורה מטעם הסתדרות העובדים שהמוסדות הקואופרטיביים ישימו קץ להשי הלולות הסותרים ובעצמם ידאנו לאספקת האוכלוסיה, גברה המבוכה ושמע את אועקה: "מרכז הקואופרציה עליו ישראל ו! ומאו אין סיט המוסדות ההסתדרותיים,